

TÜRKİYE’DE KARA PARA AKLAMA VE KAÇAKÇILIK SUÇLARI İLE MÜCADELEDE JANDARMANIN ETKİSİNİN TESPİTİNE İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA*

Prof. Dr. Zeki DOĞAN

Niğde Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

zekidogan7@hotmail.com

Mustafa ER

Uşak İl Jandarma Komutanlığı

ÖZET

Kara para aklama; yasal olmayan ve suç teşkil eden ekonomik faaliyetlerden elde edilen gelirin, yasal ekonomik faaliyetlere sokulması ve bu faaliyetlerde kullanılması süreci olarak tanımlanmaktadır. Kara para aklamının yasal olmayan bir yoldan yapılması ve bunun bir suç olarak kabul edilmesi de, bu suçla mücadeleyi önemli hale getirmektedir. Kara para aklama ve kaçakçılık suçları Türkiye’nin de karşılaştığı en önemli sorunlarında biridir. Türkiye’de kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede en etkin görevler ise, başta Mali Suçlar Araştırma Kurulu(MASAK) olmak üzere Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı’na(KOM), Jandarma Genel Komutanlığı Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Birimleri ’ne düşmektedir. Bu çalışmada ise, Türkiye’de kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede jandarmanın etkisini tespit etmek amacıyla, ankete dayalı olarak yapılan araştırma sonuçlarına yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kara Para, Kara Para Aklama, Kara Para Aklama ve Kaçakçılık Suçları İle Mücadelede Jandarmanın Etkisi.

A RESARCH ABOUT DETERMINATION OF EFFECT OF GENDARMERIE IN FIGHT AGAINST MONEYLAUNDERING AND FINANCIAL CRIMES IN TURKEY

ABSTRACT

Money laundering is defined is to enter income acquired from economic activities organized crime into legal economic activities and using during these activities. Making money laundering via an illegal way and accepting this as a crime

* Bu çalışma, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde hazırlanan “Türkiye’de Kara Para Aklamayı Önlemede Jandarmanın Etkisinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma” başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

makes the fight against this crime important. The most effective duties in money laundering and smuggling crimes in Turkey belongs to Financial Crimes Investigation Board (MASAK), Security General Directorate Department of Anti-Smuggling and Organized Crime (KOM), Gendarmerie General Command Department of Anti-Smuggling and Organized Crime. In this study, research results based on the survey in order to determine the effect of gendarmerie in fight against money laundering and financial crimes in Turkey.

Keywords: Black Money, Money Laundering, The Effect of The Turkish Gendarmerie in Fight Against Financial Crimes and Money Laundering.

1.GİRİŞ

Türkiye’de kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadele konusunda çalışmalar yapan ve daha çok denetleme görevi icra eden Mali Suçlar Araştırma Kurulu(MASAK) ve Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu (MSMCK) gibi kurullar ile sürekli olarak koordinasyon içerisinde olan ve kolluk faaliyetleri ile mali suçlarla mücadele noktasında önemli bir rol oynayan jandarma teşkilatı, bu konuda da sürekli olarak aktif bir şekilde görev yapmaktadır. Bu noktada jandarma teşkilatının çeşitli birimleri, kara para ve kara para aklama ile etkin mücadele noktasında görev yapmakta ve önleyici tedbirler almaktadır. Çünkü ülkemizin yüzölçümü olarak neredeyse tamamına yakınından jandarma teşkilatı sorumludur. Jandarma teşkilatının coğrafi olarak Türkiye’nin %92’sinde(JGK, 2000) sorumluluğunu elinde bulundurması da, kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadele noktasında ne kadar etkin bir rol oynadığının bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Bu çalışmada ise, öncelikle kara para ve kara para aklama kavramları, kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede jandarmanın kullandığı yöntemler hakkında teorik bilgiler verilmiştir. Bununla birlikte, kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadele konusunda jandarmanın etkisini tespit etmek için ankete dayalı olarak yapılan araştırma sonuçlarına yer verilmiştir.

2. KARA PARA VE KARA PARA AKLAMA KAVRAMLARI

Genel olarak suç geliri, kirli para gibi kavramlarla da ifade edilen kara para (MASAK, 2010), sözlük anlamıyla “yasa dışı yollardan sağlanan kazanç” (TDK, 2011) olarak tanımlanmaktadır. Kara para kavramının açıklanmasında genel olarak benzer ifadeler söz konusu olmakla birlikte farklı kaynaklarda çeşitli tanımlar yer almaktadır.

Yaygın olarak kamuoyu ve medyada kullanıldığı anlamıyla suç faaliyetlerinden doğan kaynağı yasa dışı olan para, kara paradır(Ergül, 2001: 1). Diğer bir ifadeye göre, yasa dışı faaliyetler sonucunda elde edilen para,

gayrimenkul, değerli kâğıt, mal vb. değerler şeklinde tanımlanmaktadır (Atacanlı, 2002: 21). Daha geniş bir tanımla kara para, ülkeler arasında kolay bir şekilde dolaşabilen ve bulunduğu ülkenin mali, ekonomik, sosyal, ahlaki ve siyasal yapısını tehdit eden, hukuka aykırı, yasalarda suç olarak belirtilen çeşitli fiillerin işlenmesi sonucunda elde edilen ve ekonomik değeri olan her türlü mal varlığı olarak ifade edilmektedir (Kuban, 2001).

Kara para aklama, geniş anlamda; suçlunun suçlarını gizleyebilmek ve elde ettiği suç gelirlerine yasal görüntü kazandırmak amacıyla, suçtan elde edilen malvarlığı değerlerinin niteliğini, kaynağını, yerini, durumunu, hareketini ve kime ait olduğunu saklama, örtme veya olduğundan farklı göstermektir. Suç geliri çeşitli yöntemlerle aklanarak, yasal gelir görüntüsü kazandırılmaktadır. Aklama ile bir taraftan öncül suçtan uzaklaşılırken diğer yandan suç gelirlerinin müsaderesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır (Aykın, 2008: 37). Bununla birlikte, kara para aklama; yasalarla ortaya konulmuş olan belirli suçlar sonucunda elde edilen para, kıymetli evrak, mal veya diğer ekonomik değerlerin, yasadışı nitelikten çıkarılarak yasal ekonomik değerlere dönüştürülmesi amacıyla yapılan her türlü işlem olarak tanımlanabilmektedir. Kısaca, kara para aklama kavramı da özü itibarıyla kara paranın kayıtlı sisteme dâhil edilme çabasıdır (MASAK, 2011). Kara para aklama benzer nitelikte bir tanımda ise yasal olmayan, suç teşkil eden ekonomik faaliyetlerden elde edilen gelirin yasal ekonomik faaliyetlere sokulması ve bu faaliyetlerde kullanılması süreci olarak ifade edilmektedir (Temur, 2009: 51).

Kara para aklamının kapsamlı bir tanımı FATF tarafından yapılmıştır. FATF'ye göre kara para aklama, hukuki sonuçlardan kaçınmak için suç içinde yer alan bir kimseye yardım etmek, bir malın kanunsuz kaynağını gizlemek veya değiştirmek veya o malın suçtan kaynaklandığını bilerek transfer etmek veya değiştirmek; bir malın suçtan kaynaklandığını bilerek onun doğru tabiatını, kaynağını, pozisyonunu, tasarrufunu, hareketini, üzerindeki haklarını veya sahibini gizlemek veya değiştirmek; bir malın suçtan kaynaklandığını bilerek o malın elde edilmesi, sahiplenilmesi veya kullanılmasıdır (Yazıcı, 2008: 155).

3. KARA PARA AKLAMA VE KAÇAKÇILIK SUÇLARI İLE MÜCADELEDE JANDARMANIN KULLANDIĞI YÖNTEMLER

Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede jandarmanın kullandığı yöntemler iki başlık altında sunulabilmektedir. Bunlar ilişkin bilgiler aşağıda özetlenmiştir.

3.1. Ceza Muhakemesi Kanunu'na Göre Kullanılan Yöntemler

Söz konusu “5320 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun” ile kaldırılan “4422 Sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu” ve “1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu”nun yerine 17 Aralık 2004 tarih ve 25673 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu” ile suç örgütleriyle mücadele noktasında çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Bu yöntemler arasında; ilgili kanunun 135. maddesinde yer alan iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması, 139. maddesi ile ortaya konulan gizli soruşturmacı görevlendirilmesi, 140. maddesi ile belirlenen teknik araçlarla izleme gibi yöntemler kullanılmaktadır. Söz konusu bu yöntemler genel itibariyle jandarma teşkilatı tarafından birçok suçun önlenmesi için kullanılan yöntemlerdir (CMK, 135.-140.m.).

İletişimin Tespiti, Dinlenmesi ve Kayda Alınması; İlgili kanunun 135. maddesinin 7. bendinde yer alan detaylar ile belirlenen ve suça ilişkin bilgi ve delillerin elde edilmesi noktasında kullanılan iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması söz konusu madde doğrultusunda yasal çerçevede ve gerekli olduğu hallerde ilgili kolluk kuvvetlerince cumhuriyet savcılıklarının vereceği karar doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Bu konu, özel hayatın gizliliği noktasında üzerinde çokça durulan ve eleştirilen bir yere sahip olmasına rağmen, yasal çerçevelerde kullanıldığında oldukça faydalı bir yöntemdir.

Gizli Soruşturmacı Görevlendirilmesi; İlgili kanunun 139. maddesinin 7. bendinde yer alan detaylar ile belirlenen ve suça ilişkin bilgi ve delillere başka bir yöntemle ulaşılamaması durumunda kullanılan bir yöntemdir. Söz konusu yöntemde, soruşturma konusu suçun işlendiği hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin bulunması ve başka surette herhangi bir delil elde edilememesi halinde, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde cumhuriyet savcısı kararı ile kamu görevlileri gizli soruşturmacı olarak görevlendirilebilir. Söz konusu gizli soruşturmacılar TCK’da yer alan; uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti, suç işlemek amacıyla örgüt kurma, silahlı örgüt veya bu örgütlere silah sağlama suçları ile “Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun”da tanımlanan silah kaçakçılığı suçları ve “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu”nun 68. ve 74. maddelerinde tanımlanan suçlar ile mücadele noktasında görevlendirilmektedir.

Teknik Araçlarla İzleme; İlgili kanunun 140. maddesinin 5. bendinde yer alan detaylar ile belirlenen ve yine suça ilişkin bilgi ve delillere başka bir yöntemle ulaşılamaması durumunda kullanılan bir yöntemdir. Kara para aklama ve kaçakçılık suçların işlendiği hususunda kuvvetli şüphe sebepleri bulunması ve başka suretle delil elde edilememesi hâlinde, söz

konusu kanununun 140. maddesinin (1) bendine dayanarak şüpheli veya sanığın kamuya açık yerlerdeki faaliyetleri ve işyeri, gecikmesinde sakınca bulunması durumunda cumhuriyet savcısı aksi hallerde ise en fazla dört hafta süre ile verilen hâkim kararı ile teknik araçlarla izlenebilmekte, ses veya görüntü kaydı alınabilmektedir.

3.2.Organize Suçlarla Mücadele Noktasında Kullanılan Yöntemler

Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde organize suçlarla mücadelede kullanılan yöntemler ise, sızma, bilgi kaynağı kullanma ve takip yöntemleri olarak belirtilmektedir. Bu yöntemlere ilişkin bilgiler aşağıda sunulmuştur(JGK - JOK, 2001);

Sızma Yöntemi; Bu yöntemde resmi olarak görevlendirilen personelin, gerçek kimliğini saklayıp başka bir isim, görüntü ve hayat tarzı ile suç örgütünün içine girmeye onlardan birisi gibi görünmeye çalışmasını gerektiren bir yöntem söz konusudur. Söz konusu organize suç örgütleri faaliyetleri hakkındaki her tür bilgiyi inkâr etmek ve güvenlik kuvvetlerinin bu bilgilere ulaşmasını engellemek amacıyla oldukları için örgüt yapılarını oluştururken örgüt elemanlarının seçimi vb. noktalarda oldukça titiz ve dikkatli davranmaktadırlar. Bu nedenle organize suç örgütlerinin içine sızma, ortaya çıkarılma ihtimalinin yüksek olması nedeniyle bu görevi yapacak olan personel için çok riskli bir durumdur. Bu nedenle operasyonun gerçekleştirilmesinde oluşabilecek olumsuzluklar ve başarısızlıkla neticelenmesine sebep olabileceği için sık olarak başvurulan bir yöntem değildir.

Bilgi Kaynağı Kullanma Yöntemi; Organize suç faaliyetleri hakkında bilgi, suça katılanlar, suç mağdurları, tanıklar veya gerçek fiziki deliller aracılığıyla elde edilmektedir. Organize suç örgütleri güvenlik kuvvetlerinin kendileri ile ilgili bazı bilgileri elde etmesini engelleme amacıyla sert tedbirler almaktadırlar. Bu nedenle genel olarak suç örgütü liderinin her örgüt elemanı tarafından tanınmamasına dikkat edilir. Bunun için de ara beyin ve yardımcıların varlığı söz konusudur. Ayrıca, örgüt içi hiyerarşik yapı tavizsiz uygulanmaktadır ve bu hiyerarşik yapıya uymayanlar ile örgüte ihanet edenler çok sert bir şekilde cezalandırılmaktadır. Aynı zamanda örgüte olan bağlılıkları tespit edilen üyelerin de ödüllendirildiği bilinmektedir.

Takip Yöntemi; Bu yöntem örgüt üyelerinin, bu örgüt üyelerine yardım edenlerin ve herhangi bir şekilde bu örgüt veya örgüt üyeleri ile ilişki içerisinde olan kişilerin veya ikametgâh ve işyerlerinin belirli aralıklarla periyodik olarak izlenmesi şeklinde yapılmaktadır. Jandarma teşkilatının kullandığı yöntemler arasında da hiç kuşkusuz takip en fazla zaman alan yöntemdir. Takip yöntemi, karışık ve sinir yıpratıcı bir özelliğe de sahiptir. Bununla birlikte takip yöntemi, çok organize bir çalışmayı, iyi bir

zamanlamayı, güzel hazırlanmış bir planı barındırmak zorundadır ve bunlardan herhangi birinde yapılacak hata başarısız sonuçlar doğuracaktır.

4. KONU İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMA

Çalışmanın bu bölümünde; Türkiye’de kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede jandarmanın etkisini tespit etmek amacıyla yapılan araştırmanın amacı ve önemi, kapsamı ve sınırları, hipotezleri, araştırma sorularının niteliği, verilerin toplanması ve verilerin analizinde kullanılan yöntemler hakkında bilgiler verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın temel amacı, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesindeki etkinliğini ve bu etkinliği belirleyen durumu ortaya koymaktır. Ayrıca, araştırmada jandarmanın bu mücadelesindeki verimliliğini etkileyen unsurların belirlenmesi de amaçlanmaktadır. Yapılan araştırmanın temelinde, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde farkındalık ve bilgi düzeyleri, kullandığı yöntemleri, önlemleri ve faaliyetleri, kurumlar arası ilişkileri, mücadele yeterliliği ve etkinlik unsurları ile etkisinin tespit edilmesi yer almaktadır.

Literatürde, kolluk kuvveti olarak faaliyet gösteren jandarma teşkilatının, hem hukuki hem de ekonomik açıdan önem arz eden kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadeleye etkisini sistematik olarak inceleyen bir çalışma bulunmamaktadır. Bu açıdan araştırma bir ilk olma özelliği taşımaktadır. Elde edilecek olan bulguların diğer çalışmalara hem fikir vermesi hem de kaynak olması açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

4.2. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırları

Yukarıdaki amaçlara uygun olarak Türkiye genelinde jandarma teşkilatında görevli personele yönelik anket çalışması yapılmıştır. Bu araştırmada, Türkiye’nin çeşitli illerinde teşekkül edilmiş 81 il jandarma komutanlığında oluşturulmuş olan “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele” şube müdürlükleri ve kısım amirliklerinde görev yapan yaklaşık 800 civarındaki jandarma personeli araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise genel olarak kara para aklama ve kara paraya kaynak oluşturan suçlarla mücadele eden birimlerde görev yapan 150 kaçakçılık ve organize suçlar şube müdürlüğü ve kısım amirliği personelinden oluşmaktadır. Araştırma, ülkemizin çeşitli illerinde bulunan kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele birimlerine uygulanmak koşulu ile

söz konusu birimlerde çalışan katılımcılar ile sınırlıdır.

4.3. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın temel amacı olan kara para aklama ile mücadelede jandarmanın etkinliğinin tespit edilmesi hususunda yapılan çalışmada aşağıdaki hipotezler geliştirilmiş ve değerlendirme ölçeği ile elde edilen verilerin analizi ile hipotezlerin kabul veya reddi değerlendirilmiştir. Söz konusu oluşturulan hipotezler şunlardır:

H1: Katılımcıların *farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri ile jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.*

H2: Katılımcıların *jandarmanın kullandığı yöntemlere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri ile jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.*

H3: Katılımcıların *kurumlar arası ilişkilere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri ile jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.*

H4: Katılımcıların *kurumlar arası ilişkilere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri ile jandarmanın önlemleri ve faaliyetlerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.*

H5: Katılımcıların *yaşları ile farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.*

H6: Katılımcıların *eğitim seviyeleri ile farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.*

H7: Katılımcıların *eğitim seviyeleri ile jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.*

H8: Katılımcıların *meslekteki hizmet yılı ile jandarmanın önlemleri ve faaliyetlerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.*

4.4. Araştırma Sorularının Niteliği, Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada kullanılan değerlendirme ölçeği toplam iki sayfa olarak hazırlanmıştır. Katılımcılara demografik özelliklerin tespit edilmesi için

hazırlanan birinci bölüm haricinde 31 yargı yöneltmiş ve jandarmanın kara para aklama ile mücadelesindeki etkisinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Anket, ilk olarak Niğde İl Jandarma Komutanlığı'nda görev yapan 15 personele uygulanarak ön test (pre-test) yapılmıştır. Yapılan değerlendirmeler ve katılımcıların fikirleri doğrultusunda yargıların anlaşılabilirlik düzeyinin yükseltilmesi için çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler ile değerlendirme ölçeği daha güçlü bir hale getirilmiştir.

Değerlendirme ölçeğinin birinci bölümü katılımcıların demografik özelliklerinin (yaş, cinsiyet, eğitim durumu vb.) tespit edilmesi için hazırlanmıştır. İlerleyen bölümlerde ise, jandarmanın kara para aklama ile mücadelesinde farkındalık ve bilgi düzeyi, kullandığı yöntemleri, önlemleri ve faaliyetleri, kurumlar arası ilişkileri, mücadele yeterliliği ve etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara yer verilmiştir.

4.5. Verilerin Analizinde Kullanılan Yöntem

Değerlendirme ölçeği ile elde edilen söz konusu verilerin değerlendirilmesinde SPSS 16.0 for Windows (Statistical Package for the Social Sciences) sosyal bilimler için istatistik paket programı kullanılmıştır. SPSS istatistik paket programı ile anket verilerinin istatistiksel analizleri yapılarak tabloları hazırlanmıştır.

Araştırmada kullanılan değerlendirme ölçeğinin demografik sorulardan elde edilen veriler için frekans dağılımı, diğer bölümlerinden elde edilen veriler için ise faktör analizi, Bartlett test, tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi, güvenilirlik ve regresyon analizi yapılmıştır. Araştırmada faktör analizi yöntemi ile katılımcılara yöneltilen yargılar doğrultusunda faktörlerin tespiti hedeflenmiştir. Yapılan bu araştırma ile etkin bir faktör analizinde toplam veri setini en iyi temsil eden ve mümkün olduğunca az sayıda faktörden oluşan bir yapıya ulaşılması hedeflenmiştir.

5. ARAŞTIRMA BULGULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Araştırma bulgularının analiz edildiği bu bölümde öncelikle araştırmaya katılanların demografik özellikleri sunulmuş, daha sonra anket formunda yer alan yargılara verilen cevaplar analiz edilmiştir. Analiz sonuçları ise, ankette yer alan her yargıya verilen cevaplar ayrı ayrı ele alınarak başlıklar halinde sunulmuştur.

5.1. Demografik Özelliklerin Değerlendirilmesi

Tablo'1den anlaşılacağı üzere, ankete katılanların %1'i 20-25 yaş arası, %20'si 26-30 yaş arası, %39'u 31-35 yaş arası, %24'ü 36-40 yaş arası,

%13'ü 41-45 yaş arası, %3'ü de 46 yaş ve üstü katılımcılardan oluşmaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Jandarma Personelinin Demografik Özelliklerinin Dağılımı

	Sayı	Yüzde (%)
Katılımcıların Medeni Durumları		
Evli	134	89
Bekâr	16	11
Katılımcıların Cinsiyetleri		
Bay	145	97
Bayan	5	3
Katılımcıların Yaşları		
20-25 yaş arası	1	1
26-30 yaş arası	30	20
31-35 yaş arası	58	39
36-40 yaş arası	36	24
41-45 yaş arası	20	13
46 yaş ve üstü	5	3
Katılımcıların Eğitim Durumları		
Lise	23	15
Ön Lisans	45	30
Lisans	81	54
Yüksek Lisans	1	1
Katılımcıların Kadro Türleri		
Uzman Jandarma	72	48
Astsubay	77	46
Subay	1	1
Katılımcıların Mesleklerinde Çalışma Süreleri		
1-5 yıl	5	3
6-10 yıl	33	22
11-15 yıl	60	40
16-20 yıl	31	21
21 ve üstü yıl	21	14

Bununla birlikte, araştırmaya katılanların %97'sinin bay, %3'nün bayan; %89'nun evli, %11'nin bekar olduğu; %48'nin uzman jandarma, %46'nın astsubay, %6'sının ise subay katılımcılardan oluştuğu; %15'nin lise, %30'nun ön lisans, %54'nün lisans, %1'nin yüksek lisans düzeyinde eğitim aldığı; %3'nün 1-5 yıl arası, %22'sinin 6-10 yıl arası, %40'nın 11-15 yıl arası, %21'nin 16-20 yıl arası, %14'nün ise, 21 yıldan daha fazla bir süre mesleklerinde çalışıyor olduğu tespit edilmiştir.

5.2. Jandarmanın Kara Para Aklama ve Kaçakçılık Suçları İle Mücadelesinde Farkındalık ve Bilgi Düzeyine İlişkin Oluşturulan Yargılara Katılma Düzeylerinin Analizi

Tablo 2’de, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeylerinin dağılımı detaylı olarak sunulmuştur.

Tablo 2. Jandarmanın Kara Para Aklama ve Kaçakçılık Suçları İle Mücadelesinde Farkındalık ve Bilgi Düzeylerine İlişkin Oluşturulan Yargılara Katılma Düzeylerinin Dağılımı

Farkındalık ve Bilgi Düzeyi	Katılma Dereceleri					Ort.
	5	4	3	2	1	
Kara para ve aklama hakkında yeterli bilgiye sahibim.	45 % 30,0	61 % 40,7	10 % 6,7	25 % 16,7	9 % 6,0	3,72
Kara para aklama aşama ve yöntemleri hakkında yeterli bilgiye sahibim.	40 % 26,7	64 % 42,7	17 % 11,3	20 % 13,3	9 % 6,0	3,71
Kara para aklama ile mücadele hakkında yeterli bilgiye sahibim.	32 % 21,3	67 % 44,7	25 % 16,7	15 % 10,0	10 % 6,7	3,62
Kara paranın kaynağı olan kaçakçılık suçları hakkında yeterli bilgiye sahibim.	47 % 31,3	59 % 39,3	20 % 13,3	13 % 8,7	11 % 7,3	3,79
Mali Suçlarla Mücadele Kurulu (MASAK) ve Koordinasyon Kurulu (MSMCK) hakkında yeterli bilgiye sahibim.	2 % 21,3	65 % 43,3	16 % 10,7	17 % 11,3	20 % 13,3	3,48
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede ülkemizdeki hukuki düzenlemeler hakkında yeterli bilgiye sahibim.	28 % 18,7	71 % 47,3	17 % 11,3	9 % 12,7	15 % 10,0	3,52

(5=Kesinlikle Katılıyorum, 4=Katılıyorum, 3=Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 1=Kesinlikle Katılmıyorum)

Tablo 2’den de anlaşılacağı üzere, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılardan;

“Kara para ve aklama hakkında yeterli bilgiye sahibim” yargısına (ortalama 3,72 ile) “Katılıyorum”,

“Kara para aklama aşama ve yöntemleri hakkında yeterli bilgiye sahibim” yargısına (ortalama 3,71 ile) “Katılıyorum”,

“Kara para aklama ile mücadele hakkında yeterli bilgiye sahibim” yargısına (ortalama 3,62 ile) “Katılıyorum”,

“Kara paranın kaynağı olan kaçakçılık suçları hakkında yeterli bilgiye sahibim” yargısına (ortalama 3,79 ile) “Katılıyorum”,

“Mali Suçlarla Mücadele Kurulu (MASAK) ve Koordinasyon Kurulu (MSMKK) hakkında yeterli bilgiye sahibim” yargısına (ortalama 3,48 ile) “Katılıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede ülkemizdeki hukuki düzenlemeler hakkında yeterli bilgiye sahibim” yargısına (ortalama 3,52 ile) “Katılıyorum” şeklinde katılımcıların cevap verdikleri tespit edilmiştir. Genel olarak ifade etmek gerekirse, katılımcıların farkındalık ve bilgi düzeyi yüksek seviyededir.

5.3. Jandarmanın Kara Para Aklama ve Kaçakçılık Suçları İle Mücadelesinde Kullandığı Yöntemlere İlişkin Oluşturulan Yargılara Katılma Düzeylerinin Analizi

Tablo 3’de, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde kullandığı yöntemlere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri detaylı olarak sunulmuştur.

Tablo 3. Jandarmanın Kara Para Aklama ve Kaçakçılık Suçları İle Mücadelesinde Kullandığı Yöntemlere İlişkin Oluşturulan Yargılara Katılma Düzeylerinin Dağılımı

Jandarmanın Kullandığı Yöntemler	Katılma Dereceleri					Ort.
	5	4	3	2	1	
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması etkin bir yöntemdir.	66 % 44,0	51 % 34,0	9 % 6,0	8 % 12,0	6 % 4,0	4,02
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede gizli	62 % 41,3	52 % 34,7	14 % 9,3	14 % 9,3	8 % 5,3	3,97

soruşturmacıların kullanılması etkin bir yöntemdir.						
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede teknik araçlarla izleme etkin bir yöntemdir.	68 % 45,3	55 % 36,7	9 % 6,0	14 % 9,3	4 % 2,7	4,13
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede ihbar ve haber elemanı etkin haber alma kaynağıdır.	61 % 40,7	57 % 38,0	8 % 5,3	12 % 8,0	12 % 8,0	3,95

(5=Kesinlikle Katılıyorum, 4=Katılıyorum, 3=Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 1=Kesinlikle Katılmıyorum)

Tablo 3’den de anlaşılacağı üzere, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde kullandığı yöntemlere ilişkin oluşturulan yargılardan;

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması etkili bir yöntemdir” yargısına (ortalama 4.02 ile) “Katılıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede gizli soruşturmacıların kullanılması etkin bir yöntemdir” yargısına (ortalama 3,97 ile) “Katılıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede teknik araçlarla izleme etkin bir yöntemdir” yargısına (ortalama 4.13 ile) “Katılıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede ihbar ve haber elemanı etkin haber alma kaynağıdır” yargısına (ortalama 3.95 ile) “Katılıyorum” şeklinde katılımcıların cevap verdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, jandarmanın kullandığı yöntemlere ilişkin oluşturulan yargılara, katılımcıların ortalama 4,02 gibi yüksek bir oranda katıldıklarını ortaya koymaktadır.

5.4. Jandarmanın Kara Para Aklama ve Kaçakçılık Suçları İle Mücadelesinde Önlemleri ve Faaliyetlerine İlişkin Oluşturulan Yargılara Katılma Düzeylerinin Analizi

Tablo 4’de, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde önlemleri ve faaliyetlerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri detaylı olarak sunulmuştur.

Tablo 4. Jandarmanın Kara Para Aklama ve Kaçakçılık Suçları İle Mücadelesinde Önlemleri ve Faaliyetlerine İlişkin Oluşturulan Yargılara Katılma Düzeylerinin Dağılımı

Jandarmanın Önlemleri ve Faaliyetleri	Katılma Dereceleri					Ort.
	5	4	3	2	1	
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede personel bilgi ve donanım açısından yeterlidir.	14 % 9,3	18 % 12,0	17 % 11,3	52 % 34,7	49 % 32,7	2,31
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede Jandarmanın kullandığı teknik araç ve gereçler yeterlidir.	10 % 6,7	15 % 10,0	23 % 15,3	39 % 26,0	63 % 42,0	2,13
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede önleyici kolluk hizmeti etkin bir önlemdir.	29 % 19,3	30 % 20,0	20 % 13,3	38 % 25,3	33 % 22,0	2,89
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede operasyonel faaliyetler yeterlidir.	6 % 4,0	25 % 16,7	31 % 20,7	59 % 39,3	29 % 19,3	2,47
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede eğitim ve katılım seviyesi yeterlidir.	14 % 9,3	24 % 16,0	21 % 14,0	54 % 36,0	37 % 24,7	2,49
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede jandarma etkindir.	13 % 8,7	42 % 28,0	28 % 18,7	41 % 27,3	26 % 17,3	2,83

(5=Kesinlikle Katılıyorum, 4=Katılıyorum, 3=Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 1=Kesinlikle Katılmıyorum)

Tablo 4’den de anlaşılacağı üzere, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde önlemleri ve faaliyetlerine ilişkin oluşturulan yargılardan;

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede personel bilgi ve donanım açısından yeterlidir” yargısına (ortalama 2.31 ile) “Ne

Katılıyorum Ne Katılmıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede Jandarmanın kullandığı teknik araç ve gereçler yeterlidir” yargısına (ortalama 2.13 ile) “Katılmıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede önleyici kolluk hizmeti etkin bir önlemdir” yargısına (ortalama 2.89 ile) “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede operasyonel faaliyetler yeterlidir” yargısına (ortalama 2.47 ile) “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede eğitim ve katılım seviyesi yeterlidir” yargısına (ortalama 2.49 ile) “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede jandarma etkindir” yargısına (ortalama 2.83 ile) “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum” şeklinde katılımcıların cevap verdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde önlemleri ve faaliyetlerine ilişkin oluşturulan yargılara, katılımcıların ortalama 2,52 gibi düşük bir oranda katıldıklarını ortaya koymaktadır.

5.5. Jandarmanın Kara Para Aklama ve Kaçakçılık Suçları İle Mücadelesinde Kurumlar Arası İlişkilerine İlişkin Oluşturulan Yargılara Katılma Düzeylerinin Analizi

Tablo 5’de, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde kurumlar arası ilişkilerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri detaylı olarak sunulmuştur.

Tablo 5. Jandarmanın Kara Para Aklama ve Kaçakçılık Suçları İle Mücadelesinde Kurumlar Arası İlişkilerine İlişkin Oluşturulan Yargılara Katılma Düzeylerinin Dağılımı

Kurumlar Arası İlişkileri	Katılma Dereceleri					Ort.
	5	4	3	2	1	
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede Jandarmanın MASAK ve ilgili diğer kuruluşlarla ilişkisi yeterlidir.	8 % 5,3	32 % 21,3	37 % 24,7	51 % 34,0	22 % 14,7	2,69

Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede mevzuata uygun çalışmalar yürütülür.	25 % 16,7	60 % 40,0	30 % 20,0	26 % 17,3	9 % 6,0	3,44
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede Jandarmanın diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi yeterlidir.	8 % 5,3	28 % 18,7	37 % 24,7	51 % 34,0	26 % 17,3	2,61
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede MASAK ve ilgili diğer kuruluşların desteği yeterlidir.	10 % 6,7	31 % 20,7	45 % 30,0	42 % 28,0	22 % 14,7	2,77
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede ilgili kurumların aldığı tedbirler yeterlidir.	5 % 3,3	31 % 20,7	34 % 22,7	58 % 38,7	22 % 14,7	2,59
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede Jandarmanın aldığı tedbirler yeterlidir.	9 % 6,0	23 % 15,3	33 % 22,0	49 % 32,7	36 % 24,0	2,47

(5=Kesinlikle Katılıyorum, 4=Katılıyorum, 3=Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 1=Kesinlikle Katılmıyorum)

Tablo 5’den de anlaşılacağı üzere, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde kurumlar arası ilişkilerine ilişkin oluşturulan yargılardan;

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede Jandarmanın MASAK ve ilgili diğer kuruluşlarla ilişkisi yeterlidir” yargısına (ortalama 2.69 ile) “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede mevzuata uygun çalışmalar yürütülür” yargısına (ortalama 3.44 ile) “Katılıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede jandarmanın diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi yeterlidir” yargısına (ortalama 2.61 ile) “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede MASAK ve ilgili diğer kuruluşların desteği yeterlidir” yargısına (ortalama 2.77 ile) “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede ilgili kurumların aldığı tedbirler yeterlidir” yargısına (ortalama 2.59 ile) “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede jandarmanın aldığı tedbirler yeterlidir” yargısına (ortalama 2.47 ile) “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum” şeklinde katılımcıların cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, jandarmanın kurumlar arası ilişkilerine ilişkin oluşturulan yargılara, katılımcıların ortalama 2,76 gibi düşük bir oranda katıldıklarını ortaya koymaktadır.

5.6. Jandarmanın Kara Para Aklama ve Kaçakçılık Suçları İle Mücadele Yeterliliğine İlişkin Oluşturulan Yargılara Katılma Düzeylerinin Analizi

Tablo 6’da, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadele yeterliliğine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri detaylı olarak sunulmuştur.

Tablo 6. Jandarmanın Kara Para Aklama ve Kaçakçılık Suçları İle Mücadele Yeterliliğine İlişkin Oluşturulan Yargılara Katılma Düzeylerinin Dağılımı

Mücadele Yeterliliği	Katılma Dereceleri					Ort.
	5	4	3	2	1	
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede personel sayısı yeterlidir.	12 % 8,0	3 % 2,0	10 % 6,7	50 % 33,3	75 % 50,0	1,85
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede ülkemizdeki hukuki düzenlemeler yeterlidir.	10 % 6,7	22 % 14,7	45 % 30,0	48 % 32,0	25 % 16,7	2,63
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede ülkemizin ilgili uluslararası kuruluşlarla ilişkisi yeterlidir.	4 % 2,7	23 % 15,3	56 % 37,3	43 % 28,7	24 % 16,0	2,60

(5=Kesinlikle Katılıyorum, 4=Katılıyorum, 3=Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 1=Kesinlikle Katılmıyorum)

Tablo 6’ dan da anlaşılacağı üzere, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadele yeterliliğine ilişkin oluşturulan yargılardan;

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede personel sayısı yeterlidir” yargısına (ortalama 1.85 ile) “Katılmıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede ülkemizdeki hukuki düzenlemeler yeterlidir” yargısına (ortalama 2.63 ile) “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede ülkemizin ilgili uluslararası kuruluşlarla ilişkisi yeterlidir” yargısına (ortalama 2.60 ile) “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum” şeklinde katılımcıların cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadele yeterliliğine ilişkin oluşturulan yargılara, katılımcıların ortalama 2,36 gibi düşük bir oranda katıldıklarını ortaya koymaktadır.

5.7. Jandarmanın Kara Para Aklama ve Kaçakçılık Suçları İle Mücadeledeki Etkinlik Unsurlarına İlişkin Oluşturulan Yargılara Katılma Düzeylerinin Analizi

Tablo 6’da, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadeledeki etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri detaylı olarak sunulmuştur.

Tablo 7. Jandarmanın Kara Para Aklama ve Kaçakçılık Suçları İle Mücadeledeki Etkinlik Unsurlarına İlişkin Oluşturulan Yargılara Katılma Düzeylerinin Dağılımı

Jandarmanın Etkinlik Unsurları	Katılma Dereceleri					Ort.
	5	4	3	2	1	
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede personelin bireysel tecrübesi önemli yere sahiptir.	74 % 49,3	57 % 38,0	7 % 4,7	8 % 5,3	4 % 2,7	4,26
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede yeni yöntemler geliştirilmelidir.	82 % 54,7	49 % 32,7	4 % 2,7	8 % 5,3	7 % 4,7	4,27
Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede kara paranın kaynağına yapılan en önemli etkinliktir.	50 % 33,3	67 % 44,7	8 % 5,3	15 % 10,0	10 % 6,7	3,88
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede birçok Jandarma biriminin	74 % 49,3	56 % 37,3	5 % 3,3	9 % 6,0	6 % 4,0	4,22

(istihbarat, asayiş vs.) görev alması etkinliği arttırır.						
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede ikramiyenin artması ve ikramiye sisteminin işlerlik kazanması etkinliği arttırır.	74 % 49,3	52 % 34,7	9 % 6,0	8 % 5,3	7 % 4,7	4,19
Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede görevli personelin sık sık tayin olması ve ek görev verilmesi etkinliği azaltır.	102 % 68,0	29 % 19,3	2 % 1,3	5 % 3,3	12 % 8,0	4,36

(5=Kesinlikle Katılıyorum, 4=Katılıyorum, 3=Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 1=Kesinlikle Katılmıyorum)

Tablo 6'dan da anlaşılacağı üzere, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadeledeki etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılardan;

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede personelin bireysel tecrübesi önemli yere sahiptir” yargısına (ortalama 4.26 ile) “Kesinlikle Katılıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede yeni yöntemler geliştirilmelidir” yargısına (ortalama 4.27 ile) “Kesinlikle Katılıyorum”,

“Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele, kara paranın kaynağına yapılan en önemli etkinliktir” yargısına (ortalama 3.88 ile) “Katılıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede birçok jandarma biriminin (istihbarat, asayiş vs.) görev alması etkinliği arttırır” yargısına (ortalama 4.22 ile) “Katılıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede ikramiyenin artması ve ikramiye sisteminin işlerlik kazanması etkinliği arttırır” yargısına (ortalama 4.19 ile) “Katılıyorum”,

“Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede görevli personelin sık sık tayin olması ve ek görev verilmesi etkinliği azaltır” yargısına (ortalama 4.36 ile) “Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde katılımcıların cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, jandarmanın

etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara, katılımcıların ortalama 4,20 gibi yüksek bir oranda katıldıklarını ortaya koymaktadır.

5.8. Değişkenlere Yönelik Faktör Analizi

Değişkenleri ölçen yargıların kaç faktöre yüklendiğini belirlemek gerekmektedir. Bu amaçla, “SPSS 16.0 for Windows” istatistiksel analiz yazılımı “Varyans Maksimizasyonu Yöntemi” ile “Keşifsel Faktör Analizi” gerçekleştirilmiştir. Faktör analizinin uygunluğunu ve kullanılan değişkenlerin homojenliğini test etmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği ölçütü ve Bartlett testi kullanılmıştır. KMO, gözlenen korelasyon katsayılarının büyüklüğü ile kısmi korelasyon katsayılarının büyüklüğünü karşılaştırarak örneklem büyüklüğünün faktör analizi için yeterli olup olmadığını ölçmek için kullanılan bir endekstir (Özer ve Akça, 2007: 60).

Keşifsel faktör analizi ile elde edilen Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) 0,834 ve Bartlett test değeri ($p < 0,05$) verilerin faktör analizine uygun olup olmadığını ortaya koymaktadır. Bu durum da ölçekte yer alan değişkenlerin faktör analizine uygun olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 8. KMO ve Bartlett Testleri

Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterlik Ölçümü	,834	
Bartlett's Test	Yaklaşık Ki-Kare	3,370E3
	df	465
	Sig.	,000

Bartlett testinin sonuçları ($p < 0,05$) ise ana kütledeki değişkenler arasındaki ilişkinin varlığını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Keşifsel faktör analizi sonucunda 31 yargı 6 faktöre yüklenmiş ve toplam varyansın %69,472'sini açıklamıştır.

Tablo 9. Dönüştürülmüş Bileşenler Matrisi

	Bileşen					
	1	2	3	4	5	6
Farkındalık ve Bilgi Düzeyi 1	,818					
Farkındalık ve Bilgi Düzeyi 2	,872					
Farkındalık ve Bilgi Düzeyi 3	,900					
Farkındalık ve Bilgi Düzeyi 4	,858					
Farkındalık ve Bilgi Düzeyi 5	,823					
Farkındalık ve Bilgi Düzeyi 6	,845					

Jandarmanın Etkinlik Unsuru 1		,545			
Jandarmanın Etkinlik Unsuru 2		,641			
Jandarmanın Etkinlik Unsuru 3		,688			
Jandarmanın Etkinlik Unsuru 4		,766			
Jandarmanın Etkinlik Unsuru 5		,797			
Jandarmanın Etkinlik Unsuru 6		,645			
Jandarmanın Kullandığı Yöntem 1		,779			
Jandarmanın Kullandığı Yöntem 2		,765			
Jandarmanın Kullandığı Yöntem 3		,866			
Jandarmanın Kullandığı Yöntem 4		,827			
Jandarmanın Önlemleri ve Faaliyetleri 1			,559		
Jandarmanın Önlemleri ve Faaliyetleri 2			,693		
Jandarmanın Önlemleri ve Faaliyetleri 3			,665		
Jandarmanın Önlemleri ve Faaliyetleri 4			,687		
Jandarmanın Önlemleri ve Faaliyetleri 5			,629		
Jandarmanın Önlemleri ve Faaliyetleri 6			,633		
Kurumlar Arası İlişkiler 1				,516	
Kurumlar Arası İlişkiler 2				,531	
Kurumlar Arası İlişkiler 3				,800	
Kurumlar Arası İlişkiler 4				,675	
Kurumlar Arası İlişkiler 5				,749	
Kurumlar Arası İlişkiler 6				,631	
Mücadele Yeterliliği 1					,513
Mücadele Yeterliliği 2					,819
Mücadele Yeterliliği 3					,783

Belirlenen bu faktörler içerisinde hangi maddelerin bulunduğunu tespit etmek amacıyla varimaks döndürme yöntemi analizi kullanılmıştır. Açıklanan toplam varyanslar ve varimaks döndürme yöntemi analizi sonuçları tabloda sunulmuştur.

5.9. Ölçeklere Yönelik Geçerlilik, Güvenilirlik Analizleri

Kullanılan ölçeklerin güvenilirliklerini ölçmek için Cronbach α katsayıları kullanılmıştır. Cronbach α , farklılıklar ölçüldüğünde ölçeğin güvenilirlik ve iç tutarlılığını test etmektedir (Özer ve Akça, 2007: 61; Cronbach, 2004: 4). Aşağıda yer alan güvenilirlik ile ilgili tabloda görüldüğü üzere tüm ölçeklerin Cronbach α değeri 0,70'in üzerindedir. Güvenilirlik çalışmalarında kabul gören minimum değer olan 0,70 değerinden yüksek

çıkan Cronbach α değerleri ile değişkenlere yönelik ölçeklerin güvenilirliklerinin yüksek olduğu görülmektedir. Değişkenlere ilişkin Cronbach α değerlerinin, değişkenler arasındaki korelasyon değerlerinden büyük olması nedeniyle ayırıştırma geçerliliğinin sağlandığı söylenebilir (Gaski,1984).

Tablo 10. Faktörleri Oluşturan Ölçeklere Göre Güvenilirlik Analizleri

Ölçek	Cronbach's Alpha (α)	Yargı Sayısı
Farkındalık ve Bilgi Düzeyi	,955	6
Jandarmanın Kullandığı Yöntemler	,898	4
Jandarmanın Önlemleri ve Faaliyetleri	,789	6
Kurumlar Arası İlişkiler	,834	6
Mücadele Yeterliliği	,776	3
Jandarmanın Etkinlik Unsurları	,864	6

“Farkındalık ve Bilgi Düzeyi” ölçeğine ait güvenilirlik istatistiklerine göre 6 yargıdan oluşan ölçeğin güvenilirlik değeri, 0,955 olarak tespit edilmiş ve ölçeğin yeterli güvenilirliğe sahip olduğu görülmüştür. “Jandarmanın Kullandığı Yöntemler” ölçeğine ait güvenilirlik istatistiklerine göre 4 yargıdan oluşan ölçeğin güvenilirlik değeri, 0,898 olarak tespit edilmiş ve ölçeğin yeterli güvenilirliğe sahip olduğu görülmüştür. “Jandarmanın Önlemleri ve Faaliyetleri” ölçeğine ait güvenilirlik istatistiklerine göre 6 yargıdan oluşan ölçeğin güvenilirlik değeri, 0,789 olarak tespit edilmiş ve ölçeğin yeterli güvenilirliğe sahip olduğu görülmüştür. “Kurumlar Arası İlişkiler” ölçeğine ait güvenilirlik istatistiklerine göre 6 yargıdan oluşan ölçeğin güvenilirlik değeri, 0,834 olarak tespit edilmiş ve ölçeğin yeterli güvenilirliğe sahip olduğu görülmüştür. “Mücadele Yeterliliği” ölçeğine ait güvenilirlik istatistiklerine göre 3 yargıdan oluşan ölçeğin güvenilirlik değeri, 0,776 olarak tespit edilmiş ve ölçeğin yeterli güvenilirliğe sahip olduğu görülmüştür. Son olarak ise, “Jandarmanın Etkinlik Unsurları” ölçeğine ait güvenilirlik istatistiklerine göre 6 yargıdan oluşan ölçeğin güvenilirlik değeri, 0,864 olarak tespit edilmiş ve ölçeğin yeterli güvenilirliğe sahip olduğu görülmüştür.

5.10. Elde Edilen Verilerin Analizi ve Hipotezlerin Test Edilmesi

Araştırma ile ilgili olarak yapılan faktör analizi, varyans analizi ve Cronbach α güvenilirlik ve iç tutarlılık analizlerinden sonra ölçekler arasındaki ilişkiler, yapılan korelasyon analizi ile aşağıda tablo halinde sunulmuştur.

Tablo 11. Değişkenlere Yönelik Korelasyon Analizi

	Ortalama	Standart Sapma	Farkındalık ve Bilgi Düzeyi	Jandarmanın Kullandığı Yöntemler	Jandarmanın Önlemleri ve Faaliyetleri	Kurumlar Arası İlişkiler	Mücadele Yeterliliği	Jandarmanın Etkinlik Unsurları
Farkındalık ve Bilgi Düzeyi	3,6389	1,09715						
Jandarmanın Kullandığı Yöntemler	4,0183	1,01089	,435**					
Jandarmanın Önlemleri ve Faaliyetleri	2,5211	0,89102	,220**	,027*				
Kurumlar Arası İlişkiler	2,7600	0,83735	,297**	,146*	,571**			
Mücadele Yeterliliği	2,3578	0,91723	,167**	,021*	,582**	,538**		
Jandarmanın Etkinlik Unsurları	4,1967	0,84059	,539**	,583**	,066*	,237**	-,063**	

** p< 0,01 * p<0,05

Tablo 11’de değişkenlere ilişkin ortalama, standart sapma ve korelasyon analizi sonuçları verilmiştir. Değişkenler arası korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde;

- Farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri ile jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında 0,539 oranında pozitif ve anlamlı bir ilişki,
- Jandarmanın kullandığı yöntemlere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri ile jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında 0,583 oranında pozitif ve anlamlı bir ilişki, Kurumlar arası ilişkilere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri ile jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında 0,237 oranında pozitif ve anlamlı bir ilişki,
- Kurumlar arası ilişkilere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri ile jandarmanın önlemleri ve faaliyetlerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında 0,571 oranında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Yukarıda elde edilen faktör analizi, güvenilirlik analizi ve korelasyon analizinin ardından değişkenler arasındaki ilişkiler basit doğrusal

regresyon analizi ile sınanmıştır. Analiz sonucu elde edilen bulgular aşağıda tablo halinde sunulmuştur.

Tablo 12. Değişkenlere Yönelik Regresyon Analizi

İlişki Yolu	β	Sig.
Farkındalık ve Bilgi Düzeyi → Jandarmanın Etkinlik Unsurları	,413**	,000
Jandarmanın Kullandığı Yöntemler → Jandarmanın Etkinlik Unsurları	,485**	,000
Kurumlar Arası İlişkiler → Jandarmanın Etkinlik Unsurları	,238**	,003
Kurumlar Arası İlişkiler → Jandarmanın Önlemleri ve Faaliyetleri	,607**	,000
** p< 0,01		

Tablo 12’de araştırmanın amacına uygun olarak bazı değişkenler arasında regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizinde sorgulanan ve araştırma sonucunda elde edilen veriler ile ilgili olarak özet istatistiklere de yukarıda yer verilmiştir. Elde edilen bu sonuçlara göre hipotezler test edilmiştir.

Ankete katılan katılımcıların farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeylerindeki 1 birimlik artış/azalış, jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeylerini 0,413 oranında arttırır/azaltır. Tabloda görüldüğü üzere sig=,000 olduğu için ($p<,05$) bu durumda **H1 Hipotezi kabul** edilecektir. Sonuç olarak, katılımcıların farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri ile jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır. Bu durumda, katılımcıların farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arttıkça jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri de artmaktadır.

Ankete katılan katılımcıların jandarmanın kullandığı yöntemlere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeylerindeki 1 birimlik artış/azalış, jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeylerini 0,485 oranında arttırır/azaltır. Tabloda görüldüğü üzere sig=,000 olduğu için ($p<,05$) bu durumda **H2 hipotezi kabul** edilecektir. Sonuç olarak, katılımcıların jandarmanın kullandığı yöntemlere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri ile jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır. Bu durumda, katılımcıların jandarmanın kullandığı yöntemlere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arttıkça jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri de artmaktadır.

Ankete katılan katılımcıların kurumlar arası ilişkilere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeylerindeki 1 birimlik artış/azalış, jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeylerini 0,238 oranında arttırır/azaltır. Tabloda görüldüğü üzere sig=,003

olduğu için ($p<,05$) bu durumda **H3 hipotezi kabul** edilecektir. Sonuç olarak, katılımcıların kurumlar arası ilişkilere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri ile jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır. Bu durumda, katılımcıların kurumlar arası ilişkilere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arttıkça jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri de artmaktadır.

Ankete katılan katılımcıların kurumlar arası ilişkilere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeylerindeki 1 birimlik artış/azalış, jandarmanın önlemleri ve faaliyetlerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeylerini 0,607 oranında arttırır/azaltır. Tabloda görüldüğü üzere $\text{sig}=,000$ olduğu için ($p<,05$) bu durumda **H4 hipotezi kabul** edilecektir.. Sonuç olarak, katılımcıların kurumlar arası ilişkilere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri ile jandarmanın önlemleri ve faaliyetlerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır. Bu durumda, katılımcıların kurumlar arası ilişkilere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arttıkça jandarmanın önlemleri ve faaliyetlerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri de artmaktadır.

Tabloda görüldüğü üzere $\text{sig}=,734$ olduğu için ($p>,05$) buna göre katılımcıların yaşları ile farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Bu durumda **H5 Hipotezi ret** edilecektir.

Ankete katılan katılımcıların eğitim seviyelerindeki 1 birimlik artış/azalış, farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeylerini 0,260 oranında arttırır/azaltır. Tabloda görüldüğü üzere $\text{sig}=,010$ olduğu için ($p<,05$) bu durumda **H6 hipotezi kabul** edilecektir. Sonuç olarak, katılımcıların eğitim seviyeleri ile farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır. Bu durumda, katılımcıların eğitim seviyeleri arttıkça farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri de artmaktadır.

Ankete katılan katılımcıların eğitim seviyelerindeki 1 birimlik artış/azalış, jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeylerini 0,302 oranında arttırır/azaltır. Tabloda görüldüğü üzere $\text{sig}=,001$ olduğu için ($p<,05$) bu durumda **H7 hipotezi kabul** edilecektir. Sonuç olarak, katılımcıların eğitim seviyeleri ile jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır. Bu durumda, katılımcıların eğitim seviyeleri arttıkça jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri de artmaktadır.

Ankete katılan katılımcıların meslekteki hizmet yılları ile

jandarmanın önlemleri ve faaliyetlerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri arasında (-,037) negatif ve anlamlı bir ilişki vardır. Tabloda görüldüğü üzere sig=,009 olduğu için (p<,05) ilişki anlamlıdır. Bu durumda, ilişkinin negatif yönlü olmasından dolayı **H8 Hipotezi ret** edilecektir. Katılımcıların meslekteki hizmet yılları arttıkça jandarmanın önlemleri ve faaliyetlerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri azalmaktadır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye’de kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede kolluk kuvveti olarak faaliyet gösteren jandarmanın önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Çünkü, ülkemizde faaliyet ve görev alanı oldukça yüksek olan jandarmanın, bu tür organize suçların tespiti ve önlenmesinde rolü büyüktür. Bu çalışmada ise, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesindeki etkisi tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmada yer alan araştırma sonuçları analiz edildiğinde, Türkiye’de kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede jandarmanın etkisine ilişkin aşağıda belirtilen sonuçlar elde edilmiş ve bu sonuçlara ilişkin de öneriler sunulmuştur;

1- Katılımcıların demografik bilgileri ile ilgili dikkat çeken bazı veriler elde edilmiştir. Bunlardan biri personelin yaşları ile ilgili olup ve söz konusu personelin %39’u 31–35 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede jandarma personelinin önemli bir kısmı genç personelden oluşmaktadır. Ayrıca, 31–35 yaş arası personelin hizmet süreleri de dikkate alındığında yeterli düzeyde deneyime sahip oldukları görülmektedir. Kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede görev yapan personelin genç ve deneyimli olması, jandarmanın etkinliği için önemli bir avantajdır.

Söz konusu personelin cinsiyet dağılımları dikkate alındığında ise, bay ve bayan personel sayısı arasında çok büyük bir fark olduğu tespit edilmiştir. Çünkü katılımcıların %97’si baylardan, %3’ü ise bayanlardan oluşmaktadır. Bu oranın olumsuz bir etken olarak düşünülmesi gerekmektedir. Son dönemlerdeki suç işleme oranlarına bakıldığında bayanların oranı da yadırganamayacak oranlara ulaşmıştır. Özellikle organize suç örgütlerinde bayanlar da oldukça etkin bir şekilde yer almaktadır. Bayan suçlular ile kurulacak olan diyaloglarda, onlara yönelik olarak yürütülecek takiplerde ve operasyonlarda bayan jandarma personelinin yer alması faydalı olacaktır. Bu nedenle, kara para aklama ve kara paraya kaynak teşkil eden kaçakçılık suçları ile mücadelede görev yapan birimlerde bayan personel sayısının artırılması jandarmanın etkinliğini artırabilecektir.

Katılımcıların eğitim durumları dikkate alındığında ise, karşımıza

sevindirici bir tablo çıkmaktadır. Özellikle eğitimli personellerin varlığı jandarmanın ilgili birimlerinin yapısının ne kadar iyi bir şekilde oluşturulduğunu göstermektedir. Katılımcıların %54'ü lisans mezunudur. Eğitimin, insanın olaylara bakış açısını, yaklaşımını, çözüm üretmesini geliştiren bir süreç olduğu bir gerçektir. Bu gerçekten hareketle ilgili personelin eğitim durumunun sevindirici bir niteliğe sahip olduğunun görülmesi oldukça önemlidir. Bununla birlikte, Jandarma Genel Komutanlığı çeşitli konularda uzmanlaşmış personel sayısını da arttırması gerekmektedir.

Katılımcıların kadro durumları dikkate alındığında ise başka bir ilginç tablo daha karşımıza çıkmaktadır. Bu ilginç durum ise, ilgili personelin sadece %6'sının subay olmasıdır. Subayların almış oldukları eğitim göz önünde bulundurulduğunda, bu sayının ilgili birimler açısından yeterli olmadığı düşünülmektedir. Bu hususta Jandarma Genel Komutanlığı kadro çalışması yaparak, subayların ilgili birimlerde etkin bir şekilde görev almalarını sağlaması gerekmektedir. Ayrıca, katılımcıların meslekteki hizmet süreleri dikkate alındığında ise, yukarıda personelin yaşları ile ilgili çıkarımlarda bulunduğumuz bölümde ifade ettiğimiz deneyim hususunu kanıtlar nitelikte veriler de elde edilmiştir. Söz konusu personelin %40'ının meslekteki hizmet süreleri 11-15 yıllar aralığında olduğu görülmüştür. Bu durum ise, jandarma personelin ne kadar deneyimli olduğunu göstermektedir.

2- Jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde farkındalık ve bilgi düzeylerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde ise, jandarma personelinin kara para aklama aşama ve yöntemleri, kara para aklama ve kara paranın kaynağı olan kaçakçılık suçları ile mücadele, MASAK ve MSMKK konusunda yeterli düzeyde bilgiye sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, “kesinlikle katılıyorum, katılıyorum” seçeneklerini işaretleyen personelin haricindeki personelin oranının ise %30-%35 oranında olduğu görülmektedir. Bu oranda yadsınamayacak bir orandır. Bu oranın azaltılması veya ortadan kaldırılması için ise Jandarma Genel Komutanlığı'nın ilgili konularda eğitim faaliyetlerine ağırlık vermesi önem arz etmektedir.

3- Jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde kullandığı yöntemler, katılımcılar tarafından etkili yöntemler olarak görüldüğü tespit edilmiştir. Geçmişte insan aklı ile sınırlanan kara para aklama yöntemlerine günümüzde gelişen teknoloji ile birlikte, çok farklı yöntemlerin de eklendiği göz önünde bulundurulursa, mücadele noktasında da yeni yöntemlerin oluşturulması gerekmektedir. Bu hususta gereken yenilenme çalışmalarının yapılması da, jandarmanın söz konusu mücadele etkinliğini daha da artırabilecektir.

4- Jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede önlemleri ve faaliyetlerine ilişkin oluşturulan yargılara katılma

düzeyleri analiz edildiğin de, jandarma personeli kendisini konuya ilişkin bilgi sahibi olma hususunda yeterli bulurken, fakat, jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesindeki aldığı önlemleri ve gerçekleştirdiği faaliyetleri yetersiz gördüğü tespit edilmiştir. Bu noktadan hareketle, personelin konuyla ilgili yeterli teorik bilgiye sahip olduğu fakat, bu bilgiyi uygulamada mücadeleye yansıtamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sorunun ortadan kaldırılması için ise, Jandarma Genel Komutanlığı tarafından çeşitli uygulama sahalarının geliştirilmesi ve uygulamalı eğitimlerin verilmesinin faydalı olacağı düşünölmektedir. Ayrıca, jandarmanın bu husustaki önlemlerini ve faaliyetlerini artırması da uygun olacaktır.

5- Jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde kurumlar arası ilişkilere ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde ise, jandarmanın kanun ve nizamlara göre hareket eden bir kurumsal yapıya sahip olduğu ve mevzuata ilişkin kurallara uygun çalışmalar yürüttüğü anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, jandarma personelinin kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesinde jandarmanın diğer kurum ve kuruluşlarla olan ilişkisini yeterli bulmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle de Jandarma Genel Komutanlığı'na söz konusu suçlarla mücadele noktasında görevli diğer kurum ve kuruluşlarla kurmuş olduğu ilişkileri yeniden gözden geçirmesi; yeni, faydalı ve yeterli bir ilişki ağı oluşturması gerektiği tarafımızca önerilmektedir. Örneğin, bu mücadelede özellikle MASAK ve ilgili diğer kuruluşların Jandarma Genel Komutanlığı'na yeterli oranda destek sağlaması önem arz etmektedir.

6- Jandarmanın kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadele yeterliğine ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde de, kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede ilgili birimlerde görev yapan personel sayısının yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle de, Jandarma Genel Komutanlığı tarafından ilgili birimlerde görev yapan personel sayısı artırılarak, söz konusu mücadele daha etkin hale getirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, konu ile ilgili bulgular analiz edildiğinde, mücadeledeki hukuki düzenlemelerin ve ölkemizin uluslararası kuruluşlarla ilişkisinin yeterli olmadığı sonucu da ortaya çıkmaktadır. Bu konuda gerekli çalışmaların yapılması ise yasama organına düşmektedir. Yasama organının ilgili eksiklikleri tespit edip, gerekli ulusal ve uluslararası çalışmaları yapması, ölkemizin kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelesindeki yeterliliğini olumlu yönde etkileyecek ve istenilen boyuta ulaşmasına katkı sağlayacaktır.

7- Jandarmanın etkinlik unsurlarına ilişkin oluşturulan yargılara katılma düzeyleri analiz edildiğinde ise, jandarma personelin bireysel tecrübesinin kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede önemli bir yere sahip olduğu, katılımcılar tarafından ortaya konulmuştur. Ayrıca,

kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede yeni yöntemlerin geliştirilmesi gerektiği; kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelenin kara paranın kaynağına yapılan en önemli etkinlik olduğu; kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede birçok jandarma biriminin (istihbarat, asayiş vs.) görev almasının etkinliği artıracakđı, katılımcılar tarafından ifade edilmektedir. Söz konusu mücadelede ikramiyenin artırılması ve ikramiye sistemine işlerlik kazanmasına personel tarafından önem verilmektedir. Son olarak, bu mücadelede görev yapan personellerin sık sık tayin olması ve ek görev verilmesi mücadeledeki etkinliği azaltacakđı katılımcılar tarafından dile getirilmiştir. Bu nedenle, kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede, çalışan personelin sık sık tayin edilmemesi ve ek görevlerden muaf tutulması konusunda Jandarma Genel Komutanlığı'nın gerekli çalışmalarını yapması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen ve jandarma personelin ilgili bölümlerdeki yargılara vermiş oldukları cevapların incelenmesi ve yorumlanması sonucunda elde edilen sonuç ve çıkarımlar, şüphesiz ülkemiz genelinde ilgili birimlerde görev yapan tüm personeli bağlayıcı bir nitelik taşımamaktadır. Kuşkusuz, kara para ve kara para aklama gibi çok yönlü bir konuyu sadece tek bir çalışma altında birleştirip jandarma teşkilatının etkisi ile beraber incelemek oldukça güçtür. Konu hukuktan ekonomiye, sosyal disiplinlerden siyasete birçok alanla ilişkilidir. Ancak, bu araştırma ile elde edilen bulguların ve uygulanabilir çözüm önerilerinin gerek uygulama açısından gerekse gelecek araştırmalara fikir vermesi açısından faydalı olacakđı umut edilmektedir.

KAYNAKÇA

- Atacanlı, Mazhar (2002), Türkiye'deki Yolsuzluklar, Kayıtdışı Ekonomi, Karapara Ve Aklanması, Uluslararası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvet Ve Önlenmesi İçin Yapılan Çalışmalar, Türkiye'deki Durum, (Çevrimiçi)
[Http: //Www.Baskent.Edu.Tr/~Gurayk/1cuma.Doc](http://www.baskent.edu.tr/~gurayk/1cuma.doc), 6 Ekim 2011.
- Aykın, Hasan (2008), "Aklama Ve Terörün Finansmanı İle Mücadelede Şüpheli İşlem Bildirim Sistemi", *Bankacılar Dergisi*, Sayı 65, Haziran.
- Cronbach, Lee J. Ve Shavelson Richard, (2004), "My Current Thoughts On Coefficient Alpha And Successor Procedures", *Educational And Psychological Measurement*, Vol. 64, No: 3, Pp. 391-418.
- Ergül, Ergin (2001), *Karapara Endüstrisi Ve Aklama Suçu*, Ankara: Yargı Yayınevi.
- Gaskı, John, (1984), "The Theory Of Power And Conflict In Channels Of Distribution", *Journal Of Marketing*, Volume: 48, Issue: 3, Publisher: American Marketing Association, Pages: 9-29 .

Z. Doğan, M. Er / Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi 6 (1)
2016 s.114-142

Z. Doğan, M.Er / Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Journal of ISS 6 (1)
2016 p.114-142

Jgk (2000), *Narkotik Ve Psikotrop Maddelerin Özellikleri, Testleri, Laboratuarlara Gönderilme Esasları Ve Kaçakçıların Uyguladıkları Teknik Ve Taktikler*, Ankara: Jandarma Basımevi.

Jgk - Jok (Jandarma Genel Komutanlığı, Jandarma Okullar Komutanlığı) (2001), *Çıkar Amaçlı Suç Örgütleri İle Mücadele Ve Kaçakçılık*, Seri No: 01-5, Ankara: Öğretim Başkanlığı Yayınları.

Kuban, Oktay (2001). Kara Para Aklama Suçu. *Adalet Dergisi*, Sayı 7, Nisan, (Çevrimiçi) [Http: //Www.Herseyforum.Com/Hukuk-Bolumu/68081-Karapara-Aklama-Sucu.Html](http://www.Herseyforum.Com/Hukuk-Bolumu/68081-Karapara-Aklama-Sucu.Html), 1 Ekim 2011.

Masak (Mali Suçları Araştırma Kurulu) (2010), *Masak Faaliyet Raporu 2010*, (Çevrimiçi)[Http: //Www.Masak.Gov.Tr/Media/ Portals/ Masak2/Files/ Faalrap_2010.Pdf](http://www.Masak.Gov.Tr/Media/Portals/Masak2/Files/Faalrap_2010.Pdf), 30 Aralık 2011.

Masak (Mali Suçları Araştırma Kurulu) (2011), (Çevrimiçi) [Http: //Www.Masak.Gov.Tr/Tr/Suc-Gelirinin-Aklanmasi/Genel-Bilgi.aspx](http://www.Masak.Gov.Tr/Tr/Suc-Gelirinin-Aklanmasi/Genel-Bilgi.aspx), 28 Aralık 2011.

Özer, Gökhan Ve Akça, Yaşar (2007), “Yenilikçi Özelliklerin, Kurumsal Kaynak Planlaması Uygulama Başarısına Ve Algılanan Organizasyonel Performans Üzerine Etkisi”, *Zkü Sosyal Bilimler Dergisi*, (3)5, 53-70.

Tdk, Türk Dil Kurumu (2011), Güncel Türkçe Sözlük, (Çevrimiçi) [Http: //Tdk.Org.Tr/Tr/Genel/Sozbul.aspx?F6e10f8892433cfaaf6aa849816b2ef4376734bed947cde&Kelime=](http://Tdk.Org.Tr/Tr/Genel/Sozbul.aspx?F6e10f8892433cfaaf6aa849816b2ef4376734bed947cde&Kelime=), 7 Kasım 2011.

Temur, Ulaş (2009), *Alternatif Finansman Teknikleri Ve Karapara Aklama İlişkisi*, Ankara: Masak Yayınları No: 14.

Yazıcı, Ayla (2008).Yeni Kara Para Aklama Yöntemleri Olarak Akıllı Kartlar Ve İnternet. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 8, Sayı 2.